

LUPATA

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.

— Telefon Nr. 47—82. —

... .. APARE ... ..
sub direcția unui
comitet de redacțiune.

Redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
Inserțiunile după învoială.
Scrisorile neîncercate se returnează.

Falimentul constituționalismului fals din Ungaria.

Cea ce am pomenit ieri, ca o idee, ca o formulă de scăpare, inventată de guvern, în confuziunea, ce domnește în țară și în parlament, astăzi e un fapt împlinit.

Proiectul de lege cu un singur și unic paragraf, pentru primirea tuturor părților, din cari se compune transacțiunea cu Austria, a fost depus pe masa Camerei de cătră ministrul Wekerle.

Proiectul însuși, și motivele lui, le dăm pe altă pagină a ziarului.

Graba mare, cu care se pertractează în comisiuni, e un lucru neobișnuit, surprinzător.

Comisiunea economică s'a întrunit încă sub durata ședinței dietale, la 12 ore din zi, și a primit cu unanimitate proiectul lui Wekerle.

Spiritul necurat, Bánffy, nu s'a putut răbda se nu vie în ajutorul guvernului strămtorat. Comisiunea însă, și guvernul au observat, că interesarea lui Bánffy este numai viclenie, și are de gând se-i aducă pe puternicii zilei în cea mai rușinoasă poziție.

A propus adecă vulpoiul fățarnic, ca guvernul și majoritățile parlamentare se rămână pe baza lui status-quo-ante, și se nu primească transacțiunea făcută de guvern, până când nu se vor pertracta în dietă toate părțile singurate ale transacțiunii.

Guvernul n'a voit se cază în mreața întinsă de Bánffy.

A căzut însă în alte iucurcături, poate și mai grave.

Intâi, vatămă principiul sănătos constituțional.

Pe calea aceasta se face de prisos parlamentul. Să se cuprindă într'un singur și unic paragraf indemnizarea guvernului, ca se poată face, pe toate terenele vieții publice, acea, ce crede de bine, să facă, și iată am ajuns la forma de guvernare prin ordonanța, prin patente ministeriale.

De ce atunci dietă, alegeri, parlament?

Nimic nu arată mai clar, năcazul și situația desperată a guvernului, decât modul acesta de lucrare, prin surprinderi, cu mijloace anticonstituționale.

De ce e bună obstrucțiunea Croaților, și opoziția naționalităților?!

Suntem prezentați ca dușmanii pa-

triei, și toate mijloacele sunt bune pentru înfrângerea noastră.

Așa se răzbnă păcatul în capul lor!

Orbiți de patima șovinismului, ca se ne strice nouă, iacă că-și subminează instituțiunile proprii, și așa, voinde a ne îngropa pe nedreptul, cad ei în groapa, ce ni-o pregătesc nouă.

Cu Croații sunt aproape pe sfârșite. Și-au pierdut încrederea, simpatiile din trecut s'au topit, ca ceara, au evaporat, ca ceața, și națiunea croată stă ca un singur om, să-și apere țara, limba, neamul, cultura națională, față de toți asupritorii vicleni, contra tuturor uneltirilor dușmănoase și a tuturor apucăturilor fățarnice.

Ce să zicem despre naționalități? Noi, cei nedreptățiți, cei striviți, cei scoși din cadrele vieții constituționale, prin uneltiri viclene, suntem și calomniați de răi patrioți, ce e mai mult, suntem timbrați de trădători de patrie, și tractați în consecință.

Luptele noastre leale și constituționale, în comitate, în parlamentul țării, sunt discreditate, prin o ziaristică perfidă și nepatriotică, și demonii șovinismului zădărnicesc ori-ce lucrare priincioasă, politică, economică, culturală.

Stăm uimiți în fața pornirilor nechibzuite, aproape sălbatice, ce-și permite sistemul acesta de guvernare în contra noastră. Și ne întrebăm, ce vreau oamenii aceștia?

Se strică cu toată lumea, nu au nicăiri prietini. Toată lumea îi osândește, îi declară de dușmani ai civilizațiunii, de asupritorii neamurilor în Ungaria.

E secret public, că toată nădejdea și-o pun în persoana venerabilă a Monarchului bătrân, care vrea se fie în pace, la sfârșitul zilelor sale. Se știe, că le-a succes a ponegi popoarele cu acuze neadevărate. Românii sunt iredentști, și gravitează spre România, Slovacia sunt panslavi, se însoțesc cu Boemii și privesc spre Rusia, Sârbii vreau unire cu Belgradul, Nemții ochesc spre Germania.

O situație politică, pusă pe astfel de temelii șubrede, nu are nici un viitor. Trebuie să se prăbușască. Exemplu trebuie să se statorească, să se vadă, să se cunoască în fapte, unde duce nedreptatea, viclenia și fudulia șovinistă.

Politica toată, cu idea de stat na-

țional maghiar, cu unica cultură națională maghiară, și-a mâncat omenia și colacii, și vine reversul.

Au dus țara la faliment, politic, economic, social. Religiunea desprețuită, moravurile stricate, politica în licitație: toate sunt obiect de exploatare, de vânzătorie, gheșefterie fără conștiință.

Poporul maghiar începe a vedea prăpastia, și — când se va deștepta din letargia și — din aiurarea, în care l'au cufundat politicianii de speculă pe toți îi va alunga, și înfrățindu-se cu popoarele asuprite, va cere, se lucrăm cu puteri unite la restaurarea patriei.

Numai sufragiul universal, secret și pe comune, poate se salveze constituționalismul, și viața popoarelor în Ungaria.

Constituționalismul feudal, parlamentarismul de rasă și de clasă, a dat faliment.

Prin astfel de mijloace paliative o pot duce de azi pe mâne. Dar vine duhul vremilor dorite, și va mătura de pe fața pământului, pe toți dușmanii omenimei, ca să nu rămână din ei, decât numai o pomenire cu rușine, spre îngrozirea generațiunilor viitoare.

In ședința de Marți sau Miercuri se va pune în discuție raportul comisiunii de imunitate în chestia violării imunității deputatului dl Dr. Alex. Vaida.

Tot Marți sau Miercuri — suspendându-se discuția asupra tarifului vamal — Camera va trece la discuția proiectului mono-paragraf alui Wekerle.

Deputații români sunt, prin urmare, rugați și pe această cale să fie Luni în Budapesta, pentru a putea lua parte la conferința clubului deputaților naționaliști.

Deputațiunea în chestia cvotei. La 22 c. deputațiunea în chestia cvotei a ținut ședință sub prezidiul lui Széll Kálmán.

Au fost de față și Wekerle, Kossuth, Iosipovich și secretarul de stat Popovics, aceștia pentru a împăca eventualele nemulțumiri.

Pledoarile au fost pentru aprobarea urcării cvotei cu 2 proc., în urma situației politice critice, în urma simptomelor ostrucțiunii din Cameră, din motive de consolidare

Rezistența Sultanului.

Ministru de domenii al Turciei Melhane Selim a sosit în Viena.

Scoful călătoriei e aducerea la cunoștință puterilor europene, că Sultanul nu voește, ca justiția macedoneană să fie controlată de comisiile internaționale. Marile puteri, au voit, ca justiția să fie controlată de comisiile internaționale ce operează în Macedonia, dar sultanul nu se învoește cu nici un preț.

FRANZ JOSEF Apă purgativă

ȘTIRILE ZILEI.

Sâmbătă, 23 Noemvrie n.

— **Himen.** Dșoara Eva Georgiu și dl Tovie Romul Perian anunță cununia lor care se va celebra Duminecă în 11/24 Noemvrie 1907 la 2 ore p. m. în biserica ortodoxă din Cadar. Felicitările noastre.

— **Serata „Hilariei“.** Ni-se scrie: Serata avizată pe 26 Nov. a. c. (Marți), se amână din cauza morții președintelui Dr. Florian Duma.— Comitetul „Hilariei“.

— † **Necrolog.** Din Oradea-Mare primim trista știre, că Joi în 21 Noembrie 1907 a trecut la cele eterne Dr. Florian Duma, avocat și cavaler al ordinului „Coroana României“, fiind în etate de 56 de ani. Il jlește nemângăiata văduvă Iohanna Duma născ. Lammer și numeroase rudeni și prieteni.

Fie-i țărâna ușoară!

— **Pustiirea unui oraș.** După cum se face cunoscut din Petersburg, orașul Karatag din Bochara a fost prefăcut în ruine.

Pustiirea orașului a pricinuit-o un cutremur puternic. Surpându-se clădirile, s'a iscat foc, așa că și ce s'ar mai fi putut scăpa, s'a nimicit. Numărul morților e mare; după știrile mai noi se ridică la 3—4 mii.

— **S'a sculat din mormânt.** Minunea asta s'a întâmplat în orașul Lille (Franța) unde voiau să îngroape o fetiță. În momentul ultim s'a aflat, că fetița nu murise, ci căzuse numai într'un leșin adânc.

Întâmplarea aceasta a schimbat doliul într'o bucurie de nedescris.

— **Congresul anarhiștilor.** Alaltăeri s'a ținut în Frankfurt sub controla strictă a poliției o mare adunare a anarhiștilor. Punctele la ordinea zilei au fost cât se poate de interesante. Referentul Kettenbach Wiesbaren, a ținut un înfocat discurs împotriva social-democrației, care împiedecă lășirea ideilor anarhiste și mai cu seamă a antimilitarismului. Un alt punct interesant a fost discursul anarhistului Vogt, care a criticat în mod sever ținuta nedreaptă și bănuitoare a poliției față de anarhiști, care nu se mulțumește numai, că persecută în mod nedrept pe anarhiști, dar chiar persoanele, cari convin cu anarhiștii au mult de suferit din partea poliției. Ședința de altfel a decurs în ordine.

— **Osăminte de soldați francezi în apropierea Constanței.** Cu ocazia mai multor săpături pe teritoriul orașului Constanța, s'au găsit mai multe osăminte, cari după cercetările făcute sunt osămintele soldaților francezi, cari au căzut în luptele mărunte din jurul Constanței cu ocazia războiului Crimeei. În prezența autorităților române

și a consulului francez din Constanța, s'a ținut un serviciu divin întru od hna sufletelor celor căzuți în războiu.

— **Secretele curții belgiene.** În cercurile curții belgiene se vorbește, că principesa Elisabeta, soția prințului Albert se va despărți. De prezent principesa nici nu e în Belgia, ci de câteva săptămâni e în München.

Procesul de despărțenie va fi interesant, de oarece atât prințul, cât și principesa voesc ca tribunalul să declare pe unul din ei vinovat, căci atunci cel ce a câștigat procesul, va câștiga și pe cei 3 copii, pe cari trebuie să-i crească.

— Ziarul „Matin“ anunță, că regele Leopold în zilele viitoare va încheia căsătoria morganatică cu prietena sa, cu baroneasa Vanghau. În urma acestei căsătorii prințul Albert va lua regența statului belgian.

— **Revoluționarii ruși din Berlin.** E știut, că în săptămâna trecută a fost arestat în Berlin revoluționarul rus Mirschi, la care s'a aflat mai multe bombe. Din Berlin se anunță, că Mirschi e membrul partidei teroriste ruse, din cauza aceasta a părăsit Rusia. În Berlin a sosit cu pașaport austriac. Studenții socialdemocrați ruși l'au primit în sânul lor. Din cauza aceasta poliția berlineză a exilat aproape 30 de studenți, iar pe președintele societății socialdemocrate „Prosimov“ l'au arestat și pe baza aceasta l'au dat pe mâna procuraturii.

— **Nou congres slav.** „Russische Rundschau“ anunță din Petersburg, că un cetățean bogat din Odesa, cu numele Borsenko, s'a adresat către prim-ministrul Rusiei Stolypin, că el ar fi gata a contribui cu 100 de mii de ruble pentru ținerea unui mare congres slav în Rusia. Borsenko a mai cerut în privința aceasta și sfatul mai multor personalități distinse cu renume european. Leroy Beaulieu i-a răspuns, că acest congres ar aduce servicii frumoase cauzei slave. „Nowoje Wremia“, marele ziar rus, însă nu află de potrivite împrejurările pentru ținerea congresului.

— **Scade partidul.** Deputatul Liphay Sándor a eșit din partidul kossuthist. Din incidentul acesta a scris președintelui Kossuth o epistolă în care face cunoscută cauza ieșirii.

— **Holera în Turcia.** Măsurile guvernului român. În urma ivirii unui caz de holera la Constantinopol, guvernul român, după intervenția direcțiunii sanitare, a luat următoarele măsuri:

Cu începere dela 7 Noembrie intrarea în țară a călătorilor din Turcia, unde există holera, este permisă numai pentru porturile Constanța și Sulina, în urma vizitei medicale.

Toate celelalte puncte de intrare în țară, precum și portul Mangalia, vor fi închise pentru acești călători.

Vasele venind din porturile Turciei vor fi primite numai în porturile Constanța și Sulina, unde vor fi supuse desinfecției și schimbării apei.

Rufele murdare, vestmintele purtate și efectele echipagiului și ale călătorilor vor fi desinfectate.

Se interzice importul conservelor, legumelor și fructelor.

Echipagiul și călătorii vor fi supuși supravegherii 5 zile dela data sosirii vasului.

— **Björnson și Croații.** Ziarele din Seghedin aduc știrea, că celebrul scriitor norvegian Björnson în luna viitoare va sosi la Eszég, unde va ținea o conferință despre chestia naționalității or din Ungaria. Totdeodată aceste ziare vestesc, că Croații se pregătesc din toate puterile de a-i face o primire demnă de renumele lui.

— **x Viitor de aur românimea are!** dacă numai dela comercianți români va cumpăra.

Cereți preț-curent românesc dela comerciantul român F. A. Degan din Fiume (Postafiók No. 163) căci vi-l trimite gratis. În el se află toți articli pentru bucătărie: 1 kgr. cafea fină numai cu 1 fl. 20 cr., 1 kgr. Tea aromatică numai cu 3 fl. 25 cr., apoi Ciocoladă efină, Fructe sudice, etc., cu preț redus. Spesele de porto la 5 kgr. el le plătește. Într'un pachet trimite și mai multe mărunțisuri. Cine dorește a cumpăra efin și bine să grăbească. Toți câți au comandat au fost îndestuliți!!!

Poșta Administrației.

Dlui George Iedlovski în A. Ne învoim. Dlui Ioan Galea în M. Trimiteți 3 cor. și sunteți achitat până la finea anului.

Dlui I. Petrilla în K. Cu suma de 4 cor. sunteți achitat până la finea anului.

Economie.

Producția de zahăr a Austro-Ungariei.

În luna Octomvrie anul curent în Austria s'au lucrat în 175 fabrici de zahăr (în anul trecut aceeași lună numai în 254 fabrici) iar în Ungaria atât în cursul lunii Octomvrie anul corent, cât și în anul trecut s'au lucrat în toate fabricile de zahăr.

Pe teritoriul Monarhiei s'au fabricat în cursul lunii Octomvrie anul corent, în total 4,513.000 măji metrice zahăr brut cu 735.000 măji metrice mai mult, decât în aceeași epocă a anului precedent.

Supraproducția se atribuie împrejurării, că campania de zahăr din anul corent s'a început mai de timpuriu, iar recolta în ceea ce privește calitatea s'feclelor de zahăr a fost superioară celei din anul trecut.

În cursul lunii Octomvrie a. c. s'au exportat 644.000 măji m. (—229.000), iar dela începutul campaniei 917.000 măji m. (—226.000). —

Darea de consum s'a plătit pentru 398.000 măji m. (36.000), iar dela începutul campaniei pentru 831.000 m. m. (—184.000).

În magazine au fost la sfârșitul lunii Octomvrie a. c. 4.4 milioane măji m. zahăr, față de 3.25 milioane din aceeași lună a anului trecut, din acestea zahăr brut 2.594.000 măji m. (122.000).

Din cantitățile de zahăr brut 1,604.000 (38.000) măji m. sunt în magazinele fabricelor din Boemia, 810.000 (274.000) în cele din Moravia și Silezia, iar 301.000 (149.000) în magazinele fabricelor de zahăr din Ungaria.

E de interes să constatăm, că începând dela 1 Ianuarie și până la 31 Octomvrie a. c. Austria a exportat în Ungaria 325.000 măji metrice zahăr, față de 185.000 măji metrice din aceeași epocă a anului trecut, adică exportul Austriei în Ungaria a crescut în primele zece luni ale anului corent cu 50.000 măji m.

— **Agrarii austriaci împotriva pactului economic.** Din Viena se vestește, că „Klub der Land und Forstwirthe“ în ultima-i ședință, ținută sub prezidenția contelui L. Kolowrat s'a declarat împotriva pactului economic cu Ungaria.

Agricultorii au hotărât a începe o luptă înverșunată în privința pactului, și a face toate, ca pactul economic să fie respins din partea parlamentului austriac. S'a hotărât totodată a se începe o acțiune în scopul, ca masele țărănești din Austria să fie mobilizate împotriva primirii pactului economic cu Ungaria.

Inchiderea bursei de cereale din Belgrad. Bursa de cereale din capitala Serbiei a fost în timpul din urmă atât de slab ceretată încât cercurile conducătoare a ei s'au văzut silite a o închide pe timp nehotărât.

Opreliștea exportului de orz din Turcia. Lipsa de nutreț e în întreg imperiul turcesc foarte mare. Azi, după cum se vestește din Constantinopol, s'a publicat o iradee a Sultanului, prin care exportul de orz e oprit din întreaga Turcie.

Recolta din anul acesta a Turciei a fost slabă. Sultanul s'a văzut îndemnat a permite importul scutit de vamă al grâului pe teritorii, unde lipsa de grâne e mai simțitoare. Conform iradeei din Septembrie acest import scutit de vamă s'a putut face numai pe teritoriul Constantinopolului. Acum Sultanul permite acest import și pe teritoriile vialtelor Adrianopol și Trapezunt, în cari recolta a fost una din cele mai slabe.

Nouă tovărășie. Foia „Tovărășia“ din Orăștia scrie, că în comuna Șugag, comitatul Sibiuului s'a alcătuit o tovărășie românească pentru «magazin și anticipații», adică se va ocupa în primul rând cu afaceri de bucate și alte produse. «Tovărășia» scrie, că fiind în Șugag mai multe mii de oi, ar fi o binecuvântare, dacă noua tovărășie s'ar ocupa și cu negoțul de lână.

Parcelarea unei moșii mari. Moșia din Keversmesa prințului Ypsilanti a cumpărat-o o tovărășie de agricultori din Keversmes și comunele învecinate (comitatul Cianad).

Moșia are o întindere de 8000 jugăre catastrale și s'a vândut cu întreg «fundus instructus» pentru suma de nouă milioane coroane. Parcelarea se va face pe spesele și sub inspectia ministrului ungar de agricultură.

Bursa de efecte. Știrile sosite din străinătate n'au fost de felul ca să dea zor speculației. Cursurile valorilor au căzut. A contribuit la aceasta și vânzările arbitrajului vienez. Circulația a fost minimală.

La încheierea bursei au notat:

Acum institutului de credit	Coroane
„ „ austriac	vinde 621 50
„ „ ung.	733—
„ băncei de escompt	463 50
„ sec. căilor fer. aust. ung.	653—
Renta ung. de aur 4 proc.	109 75
„ „ coroane 4 „	92 25
„ austr. de aur 4 „	114 25
„ „ coroane 4 „	96 25
Scrisuri fonciare „Albina“	101
Napoleon d'or (20 franci aur)	19 24
mărci germane, aur	23 59
Galbeni austriaci și ungurești	11 4
Bilete germane 100 mărci	117 95
„ franceze 100 franci	96 10
„ italiene 100 lire	96 20
„ române 100 lei	93 90
Rubla rusă de hârtie	2 54

Prețurile cerealelor. Tendința în târgul efectiv de cereale a fost liniștită. Cerealele s'au menținut prețurile. Circulația în urma lipsei de oferte a fost foarte restrânsă. Azi până la 12 ore din zi s'au vândut abia 12.000 măji metrice grâu.

Pentru cel mai frumos grâu de Tisa (80 kilograme greutate) s'a plătit 26 coroane 20 fileri, iar pentru cel mai slab din comitatul Pestei (75 kilograme greutate) 24 coroane 65 fileri de maza metrică (+ 100 kgr.).

Tendința generală în târgul pe termen de cereale a fost liniștită.

Conform buletinului oficial au notat:

Grâu pro Aprilie 1908: 13.03, 13.10—13.08, pro Octomvrie 1908: 11.49, 11.52—11.56.

Secară pro Aprilie 1908: 12.18, 12.28—12.21, pro Octomvrie 1908: 10.56, 10.58—10.54.

Ovăș pro Aprilie 1908: 8.71, 8.74—8.72.

Cucuruz pro Mai 1908: 7.66, 7.70—7.67 coroane de 50 kgr.

Târgul de vite cornute în Budapesta. (Raport special). Săptămâna ultimă s'au adus în piața din Budapesta 2329 vite cornute, din cari au rămas nevândute 115 capete

Tendința în prețuri e liniștită, prețurile s'au schimbat, vitele s'au vândut cu 2—3 coroane mai puțin.

Prețurile au fost:

Tauri prima calitate 64—80 coroane, calitatea inferioară 52—62 coroane de maza metrică (100 kgr.).

Boi grași prima calitate (ungari) 76—86 coroane excepțional și 88 coroane, calitatea mijlocie 64—74 coroane, calitatea inferioară 52—62 c. de maza m. (100 kgr.).

Boi târcați prima calitate 80—88 cor., excepțional 94 cor., calitatea mijlocie 68—78 cor., inferioară 52—66 coroane de maza m. (100 kgr.).

Vite slabe de pășune (soiul ungar), calitatea mai aleasă 60—70 cor., excepțional 74 cor., calitatea inferioară 50—58 cor. de maza m. (100 kgr.).

Boi din Bosnia calitate aleasă 58—70 c., excepțional 72 cor., calitatea inferioară 52—56 coroane de maza m. (100 kgr.).

Vaci ungare 48—72 coroane, vaci târcate 50—80 cor., excepțional 90 cor. de maza m. (100 kgr.).

Bivolți 36—44 cor. de maza m. (100 kgr.).

Juncani 50—68 coroane de maza metrică (100 kgr.).

Viței. Indigeni, prima calitate 100—110 fileri, excepțional 110—118 fileri. calitatea inferioară 90—98 fileri de kilogram.

Viței din Galiția 94—100 fileri de kgr.

Târgul săptămânal de cai din Budapesta. În târgul de săptămână din Budapesta, ținut în „Tattersaal“ s'au adus 243 cai prima clasă și 472 cai de clasa doua, în total 715 cai. Din aceștia s'au vândut 241.

Târgul de rămători din Kőbánya (Steinbruch). Rămători bătrâni, grei (peste 400 kgr. părechea) ——. Tineri, grei (peste 320 kgr. părechea) 123—125 fileri de kgr. Tineri, mijlocii (251—320 kgr. părechea) 126—127 fileri de kgr. Tineri, ușori (până la 250 kgr. părechea) 128—130 fileri de kgr. (Scăderea de greutatea vieții e 45 kgr. de păreche).

Tariful transportului pe apă. Pentru transportul mărfurilor pe apă se plătește până la Budapesta de 100 kilograme: Dela Panciova 50—54 fileri, Neoplanta (Ujvidék) 46—48, Bezdán 32—36, Senteș ——. Seghedin 52—54, Zenta 48—50, Titel 46—48 Timișoara —, Becicherecul-Mare 50—52 fileri.

În aceste sume sunt socotite și darea de transport precum și taxa de asigurare.

Piața din Budapesta.

I.

Cereale.

Grâu, m. metr. (100 kgr.)	frum. 26 cor. 20 fil
„ „ „ „ „	mijl. 25 „ 45 „
„ „ „ „ „	slab 24 „ 65 „
Secară „ „ „	dela 23 10 — 23 55
Orz „ „ „	15 70 — 16 10
Cucuruz „ „ „	14 95 — 15 15
Ovăș „ „ „	16 85 — 17 15
Rapiță „ „ „	34 50 — 36 —

II.

Produse.

Prețurile sunt socotite după 100 kilograme în bani gata.

Unsoare de porc, dela	147 cor. — 148 cor.
Slănină	114 „ — 117 „
Cartofi	3 80 „ — 5 — „
Spirt . . . . . dela	60 50 cor. — 61 50

III.
Târgul de porci din Kőbánya (Steinbruch)
(Prima calitate ungară.)
Bătrâni . . . . . fileri kilogramul
Tineri . . . . . 128—130 „ „

Redactor responsabil :
GEORGE PLE OIANU.

Cele mai bune briciuri pe lume!

sunt briciurile pregătite din cel mai bun oțel Englez.

Ori și cui se trimite gratuit preț-curant.
Adresa exactă:
Grauer Mihály
Kőbánya 13.

PREȚURILE :

Brici Englez	1 fl. 20 cr.
Brici Transwaal	1 fl. 50 cr.
Brici Japon	2 fl. 50 cr.
Peatră de ascuțit	— 50 cr.

Mare deposit de:
Săpun, sapunioară și pimssel.
!! CEREȚI PREȚ-CURANT GRATIS !!

CSILLIK VENDEL
croitor de haine bărbătești
își recomandă atelierul.

Prețuri convenabile.
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT NR. 6.

Patent Nr. 86967

Nu e crucea lui Volta! Nu e mijloc secret! Vindecă și înviorază pe lângă șarpele.

Deosebită atențiune e să da împrejurări, că acest aparat vindecă boala vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, ameteți, tuițuri de ureche, bătăe de inimă, sgârcliri de inimă, astma, auzul greu, sgârcliri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceala plămâni și picioare, reumă, podagră, Ischis, udul împat, influența insomnic, eptlepsia, circulația nereguată a sângelui și a multor alte boale cari la tractare normală a medicului să vindece prin electricitate. — n cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acest client, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca saertrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică rog a proca aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul «Volta» de oare-ce «Glasul Volta» atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind netoleșit și când aparatul meu e în general în posesia medicilor cercetați. Deja înființarea crucei mele electro-magnetice e recomandată în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 8.—
folositor la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 6.—
folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă. Expedițiile prin centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest,
V/25 Strada Vadász 34 colțul.

cație, pentru a preîntîmpina un îndoit arunc de dări, cele referitoare la lucruri, cari cad în sfera dărilor directe, mai de parte, dispozițiile, cari se ocupă, cu convențiunea suplimentară, încheiată la 8 Oct. 1907 între statele și regatele, cari compun coroana Sf. Ștefan respective între guvernele lor, în care e vorba de anuitatea, ce are să se plătească din datoriile de stat,

mai departe hotărârile referitoare la menținerea regulamentului căilor ferate, cele cari regulează afacerile cu modele și eşantioane, cele, cari se referă la sistarea dărei pentru transportul maritim, cuprinse în proiectele No. 587 și 589 prezentate camerei în ședința din 16 Oct. 1907, toate aceste hotărâri rămân în vigoare și guvernul capătă înputernicirea, ca începând cu prima Ianuarie 1908 să le ridice la valoare de drept cu observația ca acest contract-convenție, respective convenție specială să se primească și de țările și regatele reprezentate în conziliul regnicolar în aceeași formă, mai departe să se reguleze prin lege, ca venitele de la vămile din frontieră să fie întrebuințate pentru acoperirea cheltuelilor comune, fiind înputernicit ministerul, ca în decursul duratei contractului venitele de la vămile de frontieră să fie întrebuințate și pentru acoperirea cheltuelilor comune.

Budapest, 22 Nov. 1907.

WEKERLE SĂNDOR
prim ministru.

Scrisori din Viena.

— Situația parlamentară —

Viena, în 22 Noemvrie.

După ce a succes reconstruirea ministerului fără de a produce vre-un resens mai mare în sânul partidelor, cercurile oficiale și officioase se simțeau oare-cum mai ușurate, căci se credea asigurată tranșarea proiectelor de tranșare. Chiar și acum, mai ales după rezultatele obținute zilele trecute în debaterile din comisia tranșării se poate lua ca sigur, că nu avem să ne mai temem de vre-o opoziție mai serioasă din partea vre unui partid oare-care și cu toate

părintele, mă duc că se 'nsară și-i greu până acasă. Nu ne putem împăca. Pe cea nu l' ține nime și cu el nu mă primește bărbatul. Acumu-i urât, e negru, dăpoi eu ce să-i fac dacă-i așa? Să-i dau în cap? Mi-a venit și gândul ăsta, dar maica lui Dumnezeu m'a oprit dela păcat. Era noaptea și nu mâncasem nimic toată ziua. Pentru cea m'am sfădit cu tata. Să nu fie minunea ăla, zicea el te-ai primi în casă. Așa cară-te. În noaptea aia necuratul îmi arată cum aș putea înaduși copilul să scap de el. Da când era să fac, Precesta de pe părete s'a uitat urât la mine.

Acum văd eu, că așa o să rămân. Numai de așa putea răzbi prin zăpadă, că-i greu.

Vezi lele, roagă-te de părinți da de-ți primesc copilul.

Vuța eșind pe ușa bolborosi: «Ih! l'or primi! Taica! Bătă'l puterile pe taica, el m'a măritat!»

(„Ramuri“).

I. Agârbiceanu.

că terminul e scurt — căci abia patru săptămâni îi mai stau parlamentului la dispoziție — proiectele se vor putea ceți și a treia oară încă înainte vacanței Crăciunului. Dacă se va întâmpla una ca asta, i-se va lua ministrului-președinte o mare peatră de pe inimă, căci e posibil, ca în scurtă vreme situația să devină mai puțin favorabilă și că constelațiunea formată așa zicând ad hoc pentru pertractarea tranșării să se modifice esențial. Experimentul ministrului președinte Beck, de a combina în cabinet reprezentanți de ai diferitelor partide, pentru a garanta primirea tranșării — era totuși în urma urmelor din cale afară riscat — și părerea unora, că solidaritatea internă a cabinetului nu este destul de mare ca să poată suporta greutățile unor agende mai însemnate, conține mult adevăr.

În zilele din urmă s'a zguduit în mod simțitor zidirea fără temelii și întrucâtva construită pe nisip a ministerului parlamentar. Imprejurarea că partidul social-cresțin e prea angajat în congresul catolic care s'a ținut săptămâna trecută în Viena, a cauzat mare depresiune în cercurile liberalilor germani. Aceasta s'a putut observa și din concludul ce l-au luat deputații liberali germani, în care se protestează în contra tendinței de a pune școlile superioare sub dominațiunea clericalismului.

O spargere a uniunii tuturor partidelor germane — subînțelegând și pe creștin-sociali — anume care s'a format pentru scopuri tactice nu a avut loc însă primejdia unei asemenea eventualități a existat, și dacă conflictul izbucnit în momentul acesta nu a avut consecvențe mai grave, aceasta este a se atribui considerațiunilor oportuniste. Dacă ar fi fost înfrântă organizațiunea germanilor din stânga, cari au cel mai mare interes ca să asigure o pertractare unitară a proiectelor, ar fi dispărut și basa logică a solidarității cabinetului, iar' izbucnirea crizei de cabinet nu s-ar fi putut încunjuera.

S-a și făcut deci tot posibilul ca ruptura să se repareze.

Trebue să fim totdeauna în curat cu faptul că resolvarea proiectelor tranșării va fi considerată de către partide de un malum necessarium, că nu este nici o însuflețire pentru dănuirea și mai departe a relațiunilor de până aci între jumătățile monarchiei și că un episod oare care va putea produce foarte ușor o schimbare desăvârșită.

Se înțelege de sine că și evenimentele din urmă din Camera ungară n'a avut vre-o înrăurire mai însemnată asupra dispoziției parlamentului austriac.

Ne mai aducem aminte, că noi am votat odată proiectul despre urcarea contingentului de recruți, câtă vreme în Ungaria această lege nu s'a putut aduce din cauza obstrucției partidului independist. Se prea poate, ca noi să ajungem din nou într'o asemenea situațiune, dacă noi isprăvim cu tranșarea atât în comisie, cât și în Cameră, câtă vreme în parlamentul ungar o resolvare la timp poate să întârzie din cauza obstrucției croate, care de altfel întimpină în Austria cele mai mari simpatii așa că în Austria se urmăresc cu atențiunea cea mai încordată singuratică fase ale conflictului dintre Croați și partidele coalitiioniste, criza prezidențială și altele.

Dacă am ști cu siguranță, că obstrucția contra tranșării ar fi urmată cu succes și

că nu se va frânge într'un moment decisiv, noi n'am întârzia de loc a trage consecințele din această nouă întorsătură a lucrurilor.

Chiar și cuprinderea într'un singur paragraf a legii de aprobare anunțată de Wekerle a produs multă nervositate în Austria, ceea-ce s'a și observat în comisia pentru tranșare. Se declară cu tot dreptul, că o asemenea procedură va fi privită, ca nelegală și va da ansă la multe rezerve.

La tot cazul se va naște o situațiune cu totul specială dacă în Austria se vor rezolva proiectele pe cale legală în toată regula iar cu Ungaria pe o cale care ne reamintește dispozițiile §-lui 14 din Austria. Din multe părți i se recomandă parlamentului austriac o atitudine rezervată și expectativă în chestia tranșării față de noua întorsătură a lucrurilor din parlamentul ungar. — În cercul deputaților slavi din Austria s'a ventilat chiar și chestiunea unei obstrucțiuni. Dacă de fapt s'ar întâmpla una ca asta ar fi semnul unei solidarități cu croații din Ungaria și nici decum o obstrucție îndreptată contra ministrului Beck, care arată cea mai mare bunăvoință de a face ceva pentru Dalmația.

Austriacus.

Echo

la „apelul câtorva funcționari de bancă“.

În progresul economic și cultural al Românișmului, care în ultimele decenii a luat un avânt cât se poate de îmbucurător, partea leului li-se atribue băncilor românești. Acestea pe de o parte au scos țaranul din ghiarele cămătarilor hămisiți, — cari fără milă le sugiau și ultima picătură de sânge, — au introdus în ei spiritul de întreprindere și economisare și li-au deschis ochii spre multiplele mijloace de câștig; pe de altă parte din prisosul lor au dăruit cu îmbelșugare sume considerabile pentru tot felul de ajutoare instituțiunilor culturale românești. Căci dacă am face o comparație între băncile noastre și alte bănci străine, cari au profite de sute de mii de coroane și pentru scopuri filantropice nu rischează nici măcar o lățcaie, atuni într'adevăr, că băncile noastre sunt acelea, cari din puținelul lor profit împart numai unde se poate pentru tot felul de ajutoări.

Și băncile noastre, în butul tuturor piedecilor, cari li-se pun, se înmulțesc, iar cele existente se asigură tot mai tare pentru viitor, ca astfel din ce în ce mai mult să poată fi de folos consolidării economice a elementului românesc.

Împreună cu nașterea acestor instituțiuni s'a format la noi o clasă de intelectuali, care se înmulțește și întărește cu înmulțirea și prosperarea băncilor. Această clasă nouă este clasa funcționarilor de bancă, cari formează în țara aceasta un manunchiu frumuseș de puteri tinere, viguroase, cu dor de muncă, o clasă independentă, care încă poate aduce mult folos cauzei naționale românești.

Răslețiți prin toate colțisoarele de români, neconvenind, decât foarte rar unii cu alții, de sine înțeles, că în forma aceasta de puțin folos pot fi culturei române.

Uniți cu toții sub un stindard, prin întruniri mai dese colegiale și prin schimbul de idei, am ajunge ca să ne validăm și noi puterile spre folosul nostru și al neamului, din care parte facem.

Pentru aceea am luat cu plăcere cunoștință de frumoasa inițiativă lansată de câți-va colegi, de a se înființa o reuniune a funcționarilor de bancă. — Da! Avem într'adevăr lipsă de o astfel de reuniune,

căci multe sunt păsurile noastre și dorim să suntem și noi de convenire, de schimb de idei cu semenii noștri.

La cele mai multe bănci funcționarii de bancă sunt batjocuriți cu câte un salariu mai slab și decât al servitorilor, vitreg tratați din partea direcțiunii și lăsați în mila Domnului, fără de nici un sprijin extern.

Dacă luăm din curiozitate «anuarul băncilor române», vedem, că pe lângă salarizarea mizeră, cei mai mulți funcționari de bancă mai sunt expuși și la acea împrejurare de a muri de foame pe drumuri, nefiind viitorul lor nici decât asigurat. Din salariul de tot mic abia își pot acoperi trebuințele zilnice neaparat de lipsă, necum să-și mai poată pune la o parte «bani, albi pentru zile negre». Cade într-o boală grea, sau devine incapabil de muncă, sau moare, cea mai neagră miserie îi așteaptă familia.

Foarte multe din bănci nu-și au de loc fond de pensiuie, iar' dintre cele ce l' au, acesta e așa de mic și dotațiunea lui atât de slabă, încât nici în câte-va sute de ani nu promite a ajunge capitalul acela, din ale cărui interese să se poată pensiona funcționarii băncii respective.

Un funcționar bine salarizat, care are parte și la împărțirea profitului curat cu o remunerațiune, fie aceasta cât de mică, și care pe lângă aceasta își are din partea respectivei bănci și viitorul asigurat prin pensie, și astfel nu are de luptat cu miseria provezută din lipsa mijloacelor de traiu, cu mai multă râvnă și cu mai mult dor va lucra pentru prosperarea băncii respective. Și să nu uităm, că la cele mai multe bănci prosperarea acestora depinde de agilitatea și capabilitatea de muncă a funcționarilor lor, ca singurii factori competenți de fach în branșa comercială.

Mână în mână cu îmbunătățirea situațiunii lor se va ridica și vaza funcționarilor de bancă la treapta ce li-se cuvine, în urma frumoasei misiuni, la care sunt chemați, căci e recunoscut, că sufletul institutelor de bani, — cari după-cum am amintit formează principala factor al înaintării culturale românești — sunt funcționarii de bancă, în grija lor e dată averea românească de milioane, ei au să se intereseze mai mult de valorizarea cât mai practică a acesteia, ei răspund în prima linie pentru întregul mers al afacerilor.

Cele mai multe bănci sunt în provincie, în mijlocul țăranilor, cărora le vine în ajutor la năcazuri. Funcționarii de bancă deci, în urma contactului zilnic cu țăranul român ajunge de a cunoaște toate părțile bune și rele ale țăranimei, cunoaște toate năcazurile și lipsurile lui.

De ce dar, în urma acestei favorabile împrejurări, funcționarii de bancă, cari posed bogate cunoștințe economice, să nu-și îndrepte aceste calități, ale lor și afară de înguste ziduri ale băncilor, spre folosul neamului, și spre ajutorarea și redreptarea țăranului român, care în cele mai multe locuri e foarte înapoiat în cultură? Cât de frumoasă ar fi această misiune și cât de ușor de realizat. Prin aceasta nu numai, că s'ar da un idealist ajutor țăranimei, ci totodată s'ar face o apropiere mai intimă între bănci și clientela lor.

Multe foarte multe sunt cauzele, cari de sine învoalvă înființarea reuniunii proiectate și cari urgentează cât mai grabnică redeschidere a acesteia.

Salutând cu bucurie planul colegilor mei, adaug: Cu Dumnezeu înainte!

Născut, la 15 Noemvrie 1907.

Emil Tișca

contabil prim al băncii „Mercur“.

Rugăm pe m. on. abonenti ai noștri cari sunt în restanță, să binevoiască a-și achita abonamentele, ca să nu fim siliți a sistă expedarea foii.

BULETIN PARLAMENTAR

Sedința dela 23 Noemvrie n.

Toată lumea așteaptă ședința de azi cu mare nerăbdare. Sunt anunțați doi oratori în chestia băncii naționale maghiare. Lengyel Zoltán își va motiva propunerea făcută în sensul ca guvernul să ia numai decât măsurile necesare pentru înființarea acestei bănci, iar fostul ministru de justiție va interpela în aceeași chestie.

Ședința se deschide la orele 10 și 20 minute sub președinția lui Návay. Se verifică procesul verbal al ședinței de ieri, raportorul comisiei economice Földes Béla raportează, că proiectul mono-paragrafului Wekerle s'a primit din partea comisiei, apoi se dă cuvânt deputatului disident Lengyel Zoltán, ca să-și motiveze propunerea.

Lengyel cere dela guvern ca numai decât să ia măsurile de lipsă pentru înființarea băncii independente a Ungariei, căci dacă transacțiunea nu se va putea vota până la 1 Ianuarie, — și poate că nu se va putea vota — vom rămânea fără bancă.

Ministrul-președinte, în răspunsul său, declară, că nu e împotriva proiectului prezentat de Lengyel, dupe ce însă partidul independist a adus deja o hotărâre în chestia aceasta, roagă Camera să nu se fixeze termen pentru discuția acestui proiect, ci să se aștepte până va prezenta partidul independist proiectul său.

După un scurt răspuns alui Kossuth, care declară, că partidul independist n'a abzis de programul său, își face observările Lengyel, vine la rând din nou Kossuth pentru a declara, că nu vrea să concureze cu Lengyel în «mântuirea patriei», apoi se trece la votare.

Pe lângă proiectul lui Lengyel votează numai Bozóky, Szappanos, Nagy Gy., Polónyi și — Croații.

Articolul XII.

Intrându-se în discuția tarifului vamal, la articolul XII iau cuvântul deputații croați Muacevici, Supilo, (de două ori e chemat la ordine), Barcici.....

Nu vorbește nici cinci cuvinte și e și chemat la ordine. Un glas din dos (de pe băncile constituționale) aprobă cu zgomot: «Comedianți!» In curând e chemat și a doua oră la ordine.

Cerovaț e chemat la ordine odată... Grahovaț și discuția s'a încheiat.

Apoi se votează prin sculare.

La articolul XIII vorbește Magdici, Luchinici, Surmin, care e chemat de două ori la ordine, Tușcan și rând pe rând toți ceilalți croați. Președintele nu prea chiamă la ordine și până la ora 1 n'a luat cuvântul dela nici un orator...

Trei articole de-odată.

Se primește și articolul XIII și-apoi, deodată, se ridică deputatul Hoitsy Pál și propune, ca articolele XIV, XV și XVI să se dezbată — deodată.

Președintele pune numai decât întrebarea și fără să mai aștepte răspuns, enunță: «Camera a hotărât, ca articolele XIV—XVI să se dezbată deodată!»

Croații n'au înțeles de ce e vorba și astfel «puciu» guvernului reușește.

Vorbesc și la aceste articole numai croații — croațește.

„Îți iau cuvântul“.

După Luchinici vorbește Surmin, care e chemat în două rânduri la ordine apoi i se ia cuvântul!

Croații protestează, e însă înzadar. Urmează la cuvânt Lorkovici. Nu vorbește nici trei minute și e chemat la ordine: «Te rog să vorbești mai la înțeles, căci altminteri îți iau cuvântul.»

Proteste din partea Croaților.

Ugron le strigă: «Nu vă umble gura!»

— fără să fie însă chemat la ordine. Lorkovici, în curând, se învrednicește de a doua chiamare la ordine pe același motiv.

La orele două se încheie discuția și se stabilește ordinea de zi a ședinței de Luni. Se trece apoi la

Interpelații.

Bozóky Árpád, (disident) interpelează în chestia dușmăniei între confesiunile țării. Cu activitatea ministrului de culte nu mai rom. catolici sunt mulțumiți, celelalte confesiuni: luteranii, reformații, evreii — nu.

Intre protestările Kossuthiștilor și poporalilor, spune că ziarele îl învinuesc pe ministrul de culte că la numirea profesorilor dela școlile medii îi preferă pe cei de religia rom. catolică. Așa, când la universitatea din Cluj, corpul profesoral a propus în locul întâi, doi profesori, de religie reformată, dl ministru a numit de profesori pe alți doi, propuși numai la locul al doilea, dar de religie — romano-catolică. Constată, cu regret, că politica culturală a ministrului de culte nu mulțumește pe nime. Acțiunea creștini-socialilor din Ungaria nu vrea decât să-și câștige în învățătorii-catolici — agenți electorali.

Bozoky își desfășură interpelația în tunete de proteste ridicate din partea poporalilor, mai ales, și cere măsuri pentru restabilirea grabnică a păcii între confesiuni.

Intre aplauze zgomotose, se ridică ministrul de culte Apponyi, pentru a anunța că răspuns la interpelația aceasta, va da în ședința de Miercuri, când va veni cu documente și date. Și până atunci declară că situația nu e atât de pesimistă precum i se pare deputatului Bozoky.

Sub conducerea lui Rakovszky, poporalii aplaudă și aprobă mereu, zgomotos.

Aplauzele se ridică și mai zgomotos, că Apponyi declară că în curând va prezenta Camerei și proiectul despre autonomia catolicilor.

Surmin (croat) interpelează în chestia unui tren electric dela Zagrab, care s'a dat la străini. Vorbește croațește, întrerupt mereu de țipetele coaliționiștilor: «Magyarul! Vorbește ungurește!».

Polónyi își amână interpelația anunțată în chestia băncii naționale pe Miercuri.

Ședința se ridică la orele 3 d. a.

Cronica externă.

Revoluția portugeză.

Din Lisabona se telegrafiază: Starea politică, din cauza crizei de bani a devenit mai rea, dar totdeodată și mai amenințătoare. In fiecare moment se așteaptă proclamarea republicii și alungarea familiei regale.

Cetățenii cei mai de frunte ai orașului sau alăturat la opoziție. In zilele acestea va fi o mare demonstrație în contra regelui și a guvernului și se poate, că în această adunare va izbucni revoluția. Guvernul a înștiințat gazetele, că revoluționarii voesc să țină adunarea săptămâna viitoare.

In 21 Nov. din întâmplare a explodat o bombă în o fabrică de materii explozive și a omorât imediat pe doi medici cunoscuți în tot orașul Lisabona. Poliția a făcut perchițiție și a aflat mai multe bombe.

Din Madrid se mai telegrafiază următoarele: Știrile ce sosesc din Portugalia sunt tot mai serioase. Oficiile au dat ordin, ca pe toate epistolele ce se trimit să fie scris și numele expeditorului. Căpitanul orașului Lisabona și-a dat dimisia. Poliția a arestat foarte multe persoane, între cari sunt și 5 ofițeri. In contra ziarelor s'a pornit procedură civilă, iar gazetele streine sunt cenzurate.

politică și din tot soiul de motive cari n'au nici în clin nici în mănecă cu urcarea silnică a cvotei.

Nu de voie, de nevoie s'a urcat cvota; guvernul a fost silit să aprobe dispoziția Austriei, pentru-că dacă să încapățina, siguranța statului să clatină din temelie. Nu mai vorbesc de siguranța guvernului care se prăbușia în proximal moment.

Singura opoziție a făcut-o croatul Vrbanici, care între altele a zis, că guvernul ungaro-croat să ia în considerație § 11 al tranșacției ungaro croate pentru ca pentru viitor afacerile, cari privesc Croația să fie tratate în mod separat — pentru a se putea fixa și cheea care să lege regatul Croației de celelalte state ale M. Sale, și care ar avea raportul de 32.78 : 67.22 bazat pe incurgerile de dare directă și indirectă între anii 1895 — 1904.

Bine înțeles că propunerea lui Vrbanici a fost criticată. „Nu se poate vorbi“ — a zis Széll — nici de regat croat nici de guvern croato-maghiar, — ci numai de aprobarea urcării, cvotei — zicem noi!

„Infrățirea“ româno-maghiară. De câțiva vreme a apărut pe orizontul politic un mic punct negru în persoana avocatului Dr. Emil Babeș, care cu stăruința unui desperat, vrea cu tot-dinadinsul să introducă politica părintelui său, fără a considera, că nu e nici momentul, și nici împrejurările de a ne lăsa în discuții pe tema asta. Și o dată înainte fie, ce-o fi, o răzbi el undeva. Când «Telegraful Român» și mai ales acesta, când bătrâna «Gazetă» desfășoară tentative de ademenire ale embrionului politic, cutezând chiar a afirma, că politica noastră opoziționistă din punct de vedere social, cultural și economic este numai spre ruina noastră. Fugi mă de-acolo! Intrebăm pe dl Babeș, la spatele căruia trebuie să se ascundă vr'un personaj politic maghiar, care-l inspiră, îl întrebăm zic, care este fundamentul traic, pe care i-și bazează pledoarele d-sale de împăciuire. Promisiunile de tot felul? Dar câte promisiuni nu ni s'au făcut și câte din acestea s'au realizat? Cultură, economie, libertate socială, da, toate acestea le vom avea, dacă frânele conducerii lor le vom atârna în mâna

guvernanților. Și e cunoscută tendința guvernului, ca un cal breaz, pentru ca să mai fie necesitate de a o explica.

Dar trucul d-lui Babeș nu se mărginește aci. Print'o combinație pe care o crede fericită, trage în horă și pe contele Batthyány. Acesta fluera și Babeș joacă.

Batthyány, (o, dacă n'am ști, ce zace în inima contelui ăstuia!) scrie lui Babeș, că chestiunea aceasta nu poate fi tratată în mod serios cu actualii corifei ai politiceii naționaliste, de oare-ce trecutul lor politic nu oferă nici o garanție pentru — eventualele tratative de împăciuire.

Babeș, mediul acestui spirit de «înfrățire româno-maghiară» (vaskarika fából, vorba lui Lengyel) interpretează la rândul său cuvintele duhului, dându-i — după credința lui — o culoare românească. Publicul românesc nu se va lăsa indus în eroare și va ști aprecia după merit aceste viclenii, ale unui om, care începe a aluneca, pe panta, pe care s'a coborât de bună voie un Moldovan Gergely, un Alexits și alții.

Cursa ce ni-se întinde nu ne poate a-trage. Zbuciumările în care se zbate actualul guvern, conflictul cu Croații, fierberea cu Austria, aceste sunt adevăratele motive, cari înduplecă pe politicienii maghiari să facă ochii dulci, d-le Babeș, iar nici de cum nobilitarea sentimentelor lor umanitare.

Deviza lor a fost întotdeauna: Fă te frate cu dracul, până treci puntea! Știm noi cu cine avem a face!

Disolvarea Camerei ungare. Șovinismul duce țara spre catastrofă. Asta-i răzburarea fatală a sortii în capul sistemului politic, care nefericește popoarele Ungariei.

Nedreptatea față de Croați a provocat obstrucțiunea, și ne aflăm cu un parlament incapabil de a funcționa în mod normal și regulat. Disidența kossuthistă, neîndestulată cu tranșacțiunea atât de păgubitoare pentru țară, se pregătește la un războiu politic până la extrem, împotriva guvernului. Poporalii, pare că vreau și ei să defecționeze. Naționalitățile, maltratate, ca fii vitregi ai unei mame denaturate, au toate cuvintele să se bucure de prăbușirea acestui sistem.

Bătrânul monarch, ascultând raportul ministrului Wekerle, asupra situațiunei politice, a clatinat din cap.

Președintele consiliului a sulevat chestia demisionării cabinetului.

Majestatea sa, după cum a spus ministrul Andrássy, s'a declarat, că deastădată nu are de gând se denumească alt guvern, pentru acest parlament, ci dacă nu poate se lucreze cu el, facă-și alt parlament.

Asta însemnează disolvarea camerei, la vreme oportună.

Cum s'au purtat kossuthiștii înaintea alegătorilor?

Cu ce i-ar mai putea momi și cuceri, pentru steagul pe care l'au sfișiat în bucăți?

Incă unul. Justh G., deputat, fost fișpan al comitatului Turocz, a eșit din partidul Kossuthist. Face mare senzație cazul acesta, de oare-ce Justh G. e fiul lui Justh Gyula președintele camerei și se crede — cu probabilitate — că Justh tânărul a eșit din partid la sfatul tatălui său.

Dar faptul acesta tot-deodată mai spune ceva, anume că dacă conflictul în aparență înlăturat dintre președinte și vicepreședinți nu se va aplana, atunci și el, Justh bătrânul, își va da dimisia din postul de președinte și apoi va eși și din partid.

După cât se vede acțiunile guvernului au scăzut mult.

Nou proces de presă al „Tribunei“ Confratele dela Arad, e din nou atacat de procuratura maghiară. Iată ce citim în No. său dela 23 c.:

Azi i s'a înmănuat redactorului nostru Sever Bocu un act de acuză prin care se încriminează cunoscutul tablou statistic al proceselor noastre politice «Calvarul» apărut an pe vremea aceasta în «Tribuna». După un an de zile și-a adus aminte parchetul din Oradea-mare să improcesueze și această statistică, prin care zice procurorul am fi glorificat faptele «făcătorilor de rele» contravenind ast-fel art. 174 din legea penală.

Suntem adânc scandalizați de cinismul prin care se urmărește din Oradea-mare nimicirea noastră.

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA“.

Fragmente.

— «Acum ce să mă fac? Bătrâna-i bolnavă de două luni de nu se mai mișcă. Știe Dumnezeu ce i-a venit. Stă întinsă și privește ca speriată! Copiii-s mici amândoi. Eu plec dimineața și vin sara. Acum gândeste d-ta ce-i la mine 'n casă?»

— Chiar de aceia te-am sfătuit atâta să-ți aduci femeea acasă. Altfel vă prăpădiți toți acolo în colibă. Să fie puî de drac mă, și, dacă ești tu bărbat în vârtute, scoți om din ea.

Bărbatul se întunecă la față ca de-o durere mare. Iși învărte pălăria în mână, apoi o lasă și privește țintă unde-va jos, ca și când ar vedea ceva ce-i atrage toată băgarea de samă.

Se îndreptă apoi de-odată.

«Ba nu părinte, dintr'aia nu mai scoți om până-i veacu. Că și părinții ei nu mai vreau s'o știe de fata lor. Când a fugit de la mine i-a dat tată-so o bătaie de să scoată toți dracii din ea. Și crezi că i-a scos? A băgat mai mulți! Și ce om e tată-so! Că numai când se uită la tine și te înghiață.

— Nu 'nțeleg cu bătaia măi frate. Dar vezi să te porți așa cu ea să vadă c'a gre-

șit, să-i pară rău, și atunci să vezi cum se va schimba.

— N'are ea minte de ceea taică. Dobitocului îi pare rău dacă s'a săturat? Apoi ea-i mai rea ca dobitocul, trăznio-ar Dumnezeu de muere! De șapte ani a fugit de la mine. De atunci are trei copii la cari nu le știe nimeni pe tată-so. Poate nici ea. Niște copii ne'ngrijiți de curg de pe ei hainele și necurățenia. Intr'o iarnă era să moară de ger toți trei cu ea cu tot. Au mers la tată-so s'o scape, dar el a deschis ușa și a înieptat-o de spate: Afară cătea — i-a zis. A trebuit să-i fie milă judelui de ea și i-a dat lemne de pomană. Nu taică, Vuța nu mai poate veni la mine. Ce să fac eu cu trei copii cari nu-s ai mei. Și încă ce copii, sărac de zilele lor».

«Bine frate, dar altfel cum pot eu să-ți ajut? Să vede c'a fost bătaia lui Dumnezeu și pe tine, că nu ți-ai păzit cinstea. N'ai mai întrebat de biserică, de nimic, ți-ai adus femea necununată, ș'ați avut doi copii. Acum muerea a murit, ți-a lăsat pe cap o bătrână bolnavă și doi copilași — zici că Vuța are trei copii. Și tu ai doi tot așa de nelegiuți ca și ai ei. Acum cine pământul vostru să vă poată ajuta, dacă nu vrei s'o primești pe ceea ce-a greșit ca și tine — ori îți aduci alta necununată, așa iar ca un dobitoc fără să mai întrebi de cineva?»

— Ba nu părinte! Nu'mi mai trebuie așa. Văd eu, că-i păcat. Mare păcat. Și cu bătaia lui Dumnezeu pe urmă».

Omul oftează întunecat, privind tulbure într'o parte. E slab și nedormit, cu părul aspru nepeptănat, cu barba nerasă de săptămâni. Pân'acum în restimpuri părea c'o licărire de lumină, ca de nădejde, se mai arăta în ochiul lui, dar acum o noapte grea i-a învăluit sufletul.

Pân' a nu veni se chiar gândise, că-și va aduce altă femeie. Câte spălătorii de acestea sunt, cari merg și în fundul iadului numai să aibă ce mânca, fără de muncă. Și gândea că părintele nu-i va aminti de asta, chiar ar fi vrut să stoarcă o vorbă bună, blândă dela el.

Dar acum deodată i se taie tot rostul. Ca într'o licărire grabnică își văzu păcatul și se înfioră. Da! bătaia lui Dumnezeu, de aceea-i apasă! Dar tot odată vedea că nu-i altă scăpare decât să-și aducă pe fosta lui nevastă. Aici însă i se făcea negru înainte. Vedea pe Vuța, mare, osoasă, nepăsătoare și pe cei trei copii ai ei și mai ales pe unul.

Omul nu mai zise nimic, ci eși afară împletcindu-se.

ROMÂNIA.

O statistică interesantă.

Sunt foarte interesante datele, ce mi-le dă o carte a marelui industriaș și economist dl Andreiu Popovici, intitulată «Chestia monopolului alcoolului» referitoare la producția și consumul de alcool în România. În vederea măsurilor luate de guvern pentru monopolizarea alcoolului care este un flagel asupra populației dela sate dăm și noi unele cifre din cartea dlui Popovici, cari ne vor putea lămuri asupra situației formându-ne o proporție între producătorii și consumătorii de alcool.

Numărul fabricelor de alcool din toată țara e de 30.

După datele statistice ale ministrului de finance, consumul spiritului de băut a fost în lunile: Aprilie 1.247.240 litri; Maiu 1.291.537 litri; Iunie 1.559.301 litri; Iulie 1.521.669 litri; August 1.612.415 litri; Sept. 1.633.019 litri.

Deci anual, la 20 milioane litrii spirit, fabricat din cereale, cu 90 la sută porumb. Pe lângă asta se bea țuică.

După anuarul ministerului de finanțe din 1903, 80784 ha de pruni a dat 139.199.000 litri de țuică de 25—30 și peste 30 grade.

Deci se consumă de două ori pe atâta țuică de cât spirit de bucate (40 de milioane de litruri.)

În ori ce caz raportul e grozav și măsura guvernului de a pune o limită consumației nu poate fi decât din cele mai salutare.

Proprietatea țărănească.

În vederea legiurilor ce guvernul va face pentru îndreptarea situației dela țară, s'a dat la lumină o carte intitulată: «Proprietatea rurală în România» al cărei material a fost strâns și studiat de d. G. Creangă.

Imprumutăm din această carte câteva însemnări, ce credem, că vor interesa pe cititorii noștri.

În puterea legii din 15 August 1864 s'au împroprietărit 467.840 țărani pe o întindere de 1,766.258 hectare, dintre cari 316.115 țărani au fost împroprietăriți pe

1,194.381 ha. pe moșiile particulare, iar 156.725 țărani au fost împroprietăriți pe 571.976 ha. din moșiile Statului. Tot în puterea acelei legi s'au mai împroprietărit pe moșiile Statului 48.342 însurăței pe o întindere de 1,894.818 hectare.

Azi Statul nu mai are decât 297.790 ha. pământ cultivabil din care trebuie să scădem întinderea Domeniilor Coroanei de 58.940 ha. cultivabile.

Au mai fost legea de împroprietărire din anul 1881 în puterea căreia s'a dat 23.069 ha. la 4.970 țărani, și legea din 1889, care a dat 526.233 ha. a 105.165 țărani. În total dar în temeiul acelor legi s'au împroprietărit 626.317 țărani pe 2,543.890 hectare.

Afară de aceasta, s'au mai vândut prin licitație la 3.565 țărani — în loturi de 10—25 ha. — 28.589 hectare, cari adăogate la cifrele de mai sus dau un total de 2,572.579 hectare, împărțite la 629.582 țărani.

Proprietatea țărănească. — Avem 62.832 proprietăți până la o jumătate hectar, cari la un loc nu au decât 26.426 ha., apoi 81.039 proprietăți de la o jumătate până la 1 hectar, în întindere totală de 72.757 ha.; 147.900 proprietăți dela 1—2 ha. în întindere totală de 237.029 ha.; 131.630 proprietăți dela 2—3 ha., în întindere de 631.964 ha.; 148.717 proprietăți dela 4—5 ha. în întindere de 711.033 ha.; 13.145 proprietăți dela 5—7 ha., în întindere de 743.486 ha.; 45.230 proprietăți dela 7—10 ha., în întindere de 393.950 ha.

Avem dar în total 291.771 țărani, capi de familie, cari posedă o întindere între o jumătate și 2 ha. Aceștia au mai puțin de 2 hectare, adică o întindere de pământ, care în împrejurările de față nu e de ajuns să procure unei familii țărănești strictul necesar sub formă de pâine și mămăligă, fără a mai vorbi de carne, legume, îmbrăcăminte, impozite și alte trebuințe.

(Va urma.)

Proiect de lege.

despre aprobarea pactului economic și financiar încheiat cu Austria.

În decursul ședinței de ieri a Camerei primul-ministru a prezentat proiectul său constător din un singur paragraf, asupra aprobării transacției. Comisia economică și cea financiară au aprobat la unanimitate acest proiect cu majoritate absolută. Aștă Wekerle, cât și Kossuth și-au dat toată osteneala de a liniști spiritele nemulțumite.

Comisia financiară a fost prezidată de Széll Kálmán, care a secundat pe cei doi miniștrii în acțiunea lor.

În comisia economică s'au ridicat și câteva voci împotriva proiectului.

Baronul Bánffy se teme, ca pe lângă obstrucția Croaților, cari sunt hotărâți, să ducă lupta până la extrem, se vor ridica nori și din altă parte, cari vor face imposibilă desbaterea proiectului până la 1 Ianuarie. De aceea el e pentru status-quo.

Se crede, că partidul poporal se va alătura la fronda, care va combate proiectul lui Wekerle.

Atitudinea acestui partid în comisia economică întărește și mai mult credința generală, că el nutrește intenția de a sparge coaliția, și de a cădea în spatele guvernului.

Deputatul Szmrecsányi a declarat, că atitudinea partidului poporal încă nu este hotărâtă pentru-că nu s'a ținut încă nici o consfătuire asupra acestui punct. Se credea la început, că proiectul lui Wekerle este numai un act provizoriu — și în acest sens s'a și discutat în ședințele partidului, — care se poate mai curând ori mai tirziu desface de legea transacției, acum însă, când e vorba de o lege definitivă, partidul poporal se vede necesitat a avea în vedere aceasta surpriză.

Iată acum și proiectul în chestiune: «Dispozițiile referitoare la regularea relațiilor comune de comerț și comu-

— «Nu mi-e mamă, nu mi-i rudenie, dar vino, părinte, că-i păcat! Moare ca un păgân și țiameș, dacă nu s'o grijă».

Și omul de eri, tot așa de întunecat, dar mai aprig azi, mai grabnic, plecă grăbit acasă, căci erau singuri copilașii lui cu ceea de se bătea cu moartea.

— «Hm!» făcu părintele când ajunse și el, aici nu mai este mult.

— «Nu» zise românul încrunțat, ca și când ar fi săvârșit în clipa aceea un omor. «Aici s'a gătat. Uite cum își întoarce ochii».

Bătrâna la vederea patrafirului ș'a molitvelnicului, a dat să ofteze odată ca de-o ușurare. Dar n'a putut numai de jumătate, apoi s'a'necat. Românul aprinse luminița de ceară.

«Nu-i de lipsă încă» zise preotul. «Lele Slină ce ai d-ta?».

Un glas slab, de stingere, abia desluși cuvintele:

— «Vălămătură mâncam-ar pământul».

Încă în ziua acea muri bătrâna.

Era citat și bărbatul și muerea. Cu bărbatul ajunse preotul la o înțelegere: O prinște dacă aduce doi copii numai, că și el are doi. Pe unul — pe cel cu pricina —

cum zicea românul, să-l dea la vr'o vară de a ei undeva.

Easă el din casă și vine Vuța.

— «Da pe mine di ce mai chemat» zise ea și se duse să șearză pe o laviță cu mâinile una într'alta. Era o femeie tare la trup ca un bărbat, cu'n obraz mare, roșu, poate și de frig, cu plete groase împes-trițate cu panglici. Din ochii ei nu puteai vedea nimic și nici nu privea nici odată la om. Fără să aștepte răspunsul preotului adăugi:

— «Era să ne prăpădim prin zăpadă. Să nu fi venit și soru-mea pornea dracu de acasă pe așa vreme.»

— «Te-am chemat să te împeci cu bărbatul și să ședeți iar la olaltă.»

— C'am mai vrut noi să ne împăcăm, dar vezi, că nu te poți. Că el vrea să viu singură fără copii. Apoi cu ei ce să fac? Să-i arunc pe drumuri? — Iși puse mâna în barbă și apăsă tare.»

— El a zis, că te primește cu doi. Dar pe unul, pe cel cu pricina, cum a zis el, să-l lași acasă.

— Să'l las acasă — zise ea implântându-și iar mâinile în mânecile de pănora — par'că eu aș avea casă! Stau și eu unde pot! Când nu mai pot într'un loc, plec. «Și bātu cu opinca înghețată podelele, dând cu capul înainte.

— Să-l lași la părinți! Vor face atâta bine pentru împăcarea voastră.

— Nu fac. Tata nu vrea și s'a gătat! Tata să vree?

— Atunci vr'o soră de a ta. Numai până va fi copilul mai mare, atunci ar intra slugă undeva.

— Că nici ele nu vreau. Am o soră măritată, stă bine și n'are copii. Asta ar ținea pe unul din cei doi, dar pe delalt nu! Pe cela n'ul vrea să-l țină nime.

Preotul cheamă în casă pe soru-sa. Fată trecută și asta dar molăe, abia 'și mișcă gura. O 'ndeamnă să fie ea copilul. Da ea nu poate, că n'are casă, trăește la tată-so încă și cine știe când s'o mărita.

— Doar nu va fi necurat copilul acela să se ferească toți de el — zise preotul năcăjit.

Vuța privi mult la vârful opincilor. Apoi își plecă mai tare capul.

— «Păi îi drept. E negru, e urât și are năravuri rele». Soru-sa se încurajă:

— Ba-i chiar pocit. Nu te poți uita la el, părinte.

Să vede că-i neam de țigan, o întreabă pe ea, că va ști mai bine ca mine.

Vuța se sculă de odată.

— «Dacă numai de aceea m'a chemat

Dela „Poporul Român“ se pot procura următoarele cărți:

Cărți din editura librăriei „Minerva“ București:

Alexandri V.: Poesii	1:50
Alexandri V.: Teatru II.	1:50
Alexandri V.: Teatru III.	1:50
Alexandri V.: Teatru IV. Cor.	1:50
Alexandri V.: Proză	1:50
Alexandrescu Gr.: Versuri și Proză	1:50
Basarabescu: Vulturii	1:50
Bârsan: Popasuri	1:50
Brun I.: Moșneagul	1:50
Bălcescu N.: Istoria Românilor	1:50
Bolintineanu D.: Poezii	1:50
Beldicianu N.: Chipuri dela mah.	1:50
Boureaun E.: Povestiri din copilărie	1:50
Creangă Ion: Opere complete	1:50
Coșbuc G.: Valuri alinate	1:50
Caraiyan: La Șezătoare	1:50
Dunărianu: Chiulții	1:50
Dauș: Doamna Oltea	1:—
Delatimana: 100 Basme	1:50
Eminescu M.: Literatură populară	1:50
Eminescu M.: Scrieri politice	2:—
Eminescu: Geniu Pustiu	2:—
Filimon N.: Ciocoi vechi și noi	1:50
Gârleanu: Cea dintâi durere	1:50
Grigorovitză Em. Chipuri și Gravuri din Bucovina	1:50
Genlis: Povestiri morale	1:50
Gorun Ion Taina a seasa	1:50
Gârleanu Em.: Bătrânii	1:50
Hodoș Constanța: Frumos	1:50
Iorga N.: Gânduri și sfaturi	1:50
Iorga N.: Neamul Rom. din Bucovina	2:50
Iorga N.: Ștefan cel Mare	0:75
Iorga N.: Neamul Rom. din Ardeal Vol. I.	2:50
„Istoria Românilor în chipuri Volumul I.	2:50
Iorga: Prin Bulgaria	2:50
Iosif St. O.: Credințe	1:50
Lecca H.: Poezii	1:50
Lecca H.: Tainele cerului	1:50
Livescu: Nu se cuvine	1:50
Manolache Holda: Fețe	1:50
Moruzzi: Rușii	1:50
Nicoleanu Stamați: Opere Compl.	1:50
Negruzzi C.: Op. Compl. Proză	1:50
Odobescu: Opere Compl. Vol. I.	1:50
Pann Anton: Povestea vorbeli	1:50
Popovici A. C.: Vorbe înțelepte	1:50
Popp V.: Răs și Plâns Cor.	1:50
Paul Augustin: Intre Someș și Prut	1:50
Petrescu Petra: „Ilie Marin“	1:50
Popp V.: Domnița Viorica	2:—
— Rutenisarea Bucovinei	3:50
Pop: Cum iubește o fată?	1:50
Rosetti — Max.: Intre Capșa și Palat	1:50
Scrob Carol: Roua și Bruma	1:50
Sandu Aldea C.: In urma plugului	1:50
Sadoveanu: Povestiri	1:50
Sandu: 2 Neamuri	1:50
Sadoveanu: Dureri înăbușite	2:—
Sadoveanu: Povestiri de Răsboi	2:—
Sadoveanu: Crâșma lui moș Precu	2:—
Sadoveanu: Floare Ofilită	2:—
Sadoveanu: Amintirile căprarului	2:—
Gheorghită	2:—
Slavici I.: Din Bătrâni	2:50
Sjavici I.: Vatra părăsită	2:—
Sadoveanu: Șoimii	1:50
Sadoveanu: La noi în Vișoara	1:50
Sadoveanu: Mormântul	2:—
Teodoru Gh. A.: Din viața Mărinarului	1:50
Urechia: In Bucezi	1:50
Pandele: Bucăția	3:—

Biblioteca populară a „Minervei“:

Istoria populară a Rom. Vol. I.	—15
„ „ „ „ „ Vol. II.	—15
„ „ „ „ „ Vol. III.	—15
Cântarea României	—15
Istoria populară a Lit. Rom.	—15
Revoluția lui Tudor Vladimirescu (1821)	—15
Perdere Basarab. 1812 și 1814	—15
Unirea Principatelor și domnia lui Cuza	—15
Vasile Alexandri cel mai mare poet al României	—15
Ștefan cel Mare, copilăria și suirea la tron	—15
Istoria lui Mihai Viteazul	—25
Revoluția lui Horea	—15

Ce să cetim	—15
10 Maiu	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. I.	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. II.	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. III.	—15
Viața și faptele lui Veniamin Costachi (1667—1846)	—15
Aritmetica	—15
Femeile în revol. din Rusia	—15

Cărți din editura librăriei „Alkalay“ București:

==== Biblioteca pentru toți ====

fiecare număr 30 fileri, plus 5 fil. porto. (Dacă cartea are 2 sau mai mulți numeri costul e de atâtea ori 30 fileri.)

Adamescu, Modele de discursuri române No. 43-44.	
Adamescu Gh., Modele de discurs. streine 48-49.	
Adamescu Gh., Din biogr. scriitorilor români, No. 85.	
Alexandri, Ovidiu dramă, 180-181.	
Alexandri, Doine No. 182, Lăcrămioare 183.	
Alexandri, Suvenire 184. Margăritărele, No. 185-186.	
Alexandri, Pasteluri. No. 187, Varia, No. 188.	
Alexandri, Altele, Poesii 189-190.	
Alexandri, Ostașii noștri, Poesii No. 191.	
Alexandri, Dumbrava roșie, poem istoric 192.	
Alexandri, Legende 193-194.	
Alexandri, Teatru vol. 1, 199.	
Alexandri, Teatru vol. 11, 20.	
Alexandrescu Gr. M., Proză și poezii 15.	
Andersen, Povestiri alese, cu portret, I.	
Andersen, Carte de chipuri fără chipuri, 100.	
d'Annunzio Făclia sub obroc. Trag. 248, trad. de Al. Dor.	
Augier & Sandeau, Ginerile lui Poirier teatru, No. 78.	
Bachelin Leo, Castalul Peleş 9.	
Bălcescu, Poesii vol. I, 126.	
Bălcescu, Poesii vol. II, 127.	
Bănățeanu P., Din viața meseriașilor, 23-24.	
Bianu Ioan, Momente Culturale, 217.	
Bolintineanu D., Legende istorice, 20.	
Bolintineanu D., Manoil, Roman, 202-203.	
Bolintineanu, Elena, Roman, No. 243-245.	
Bourde, Patriotul, 54.	
Buzoianu G. T., Egiptul, 72.	
Buzoianu G. T., Erberii-Hesperidele, 87.	
Buzoianu G. T., Cartagena-Cyrena, 95.	
Calligari D., Dicționar englez-român, 204-215.	
Caragiale I. L., Schițe usoare, 58.	
Caragiale I. L., Fragmente, 121-122.	
Carmen Sylva, De prin veacuri, I. No. 7.	
Carmen Sylva, De prin veacuri, II. ultim, 40.	
Carmen Sylva, Robia Peleşului, 119.	
Carmen Sylva, O Rugăciune, 223.	
Cazaban Al., Departe de Oraș, novele, 254.	
Cervantes, Don Quijote, 218.	
Cicerone, Despre prietenie, 107.	
Colomb D-na, Istorie, 17.	
Coppée François, Prietene, roman, 52.	
Coppée François, Poveste tristă, 103-104.	
Costin, Spre primăvară, 64.	
Creangă, Opere complete, vol. I., 28.	
Creangă, Moș Nichifor, vol. II., 29.	
Creangă, Povestea lui Stan Pățitu, vol. III. No. 30.	
Creangă, Povestea lui Harap Alb, vol. IV., 31.	
Creangă, Amintiri din copilărie, vol. V. și VI. 32-33.	
Demetrescu Traian, Iubita, No. 263.	
Demetrescu M. Nuvele, Nn. 12.	
Depărățeanu, Doruri și amoruri vol. I. 42.	
Depărățeanu, Doruri și amoruri vol. II. 45.	
Dulfu P., Legenda Țiganilor, No. 70.	
Dumas A., (fiul) Denisa, drama, 88-89.	
Eminescu Mih., Poesii, 195-196.	
Facca Franzuzitele. teatru, 240.	
Flammarion Camille, O călătorie în cer, 266.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, roman, part. I. 80-81.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, roman, part. II. 62-63.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, rom., part. III. și ult. No. 84.	
Foe Daniel Robinson Crusoe (călătorii), 262.	
Flammarion Camille, Fenomenele Spiritismului 269.	
Gastineau, Geniile științei și industriei, 91.	
Genevraye, Ombra, roman, 21.	
Ghica Ion, Scrisori către V. Alexandri, vol. I. No. 224-225; vol. II. No. 226-227; vol. III. 228-229; vol. IV. cu note de Il, Chendi, No. 230-231.	
Goethe, Werther, roman, 38.	
Glorile muzicii, 110.	
Grillpartzer, Heroși Leandru, trad. de Har. Lecca, 270.	
Hamangiu, Codul civil adnotat, 128-137.	
Hamangiu, Procedura civilă adnotată, 139-148.	
Hamangiu, Legea Judecător. de pace adnotată, 149-151.	
Hebbel Fried, Iudita și Holofern, tragedie, 197.	
Hugo Victor, Ernani, dramă 232-233; trad. în versuri de H. Lecca.	
Hugo Victor, Regele petrece, dramă, 264-265, tradusă în versuri de Ludovic Dauș.	
Huxley, Noțiuni asupra științelor, 41.	
Ibsen, Stâlpii Societății, 253.	
Ionescu Gion, Istorie, 34.	

Iorga N., Oameni și fapte din trec. românesc, 220	
Lecca G. Haralamb, Poeme, 90.	
Lecca G. Haralamb, Casta-Diva dramă, 236-237.	
Lecca G. Haralamb, Jucători de cărți, dramă, 238-239.	
Lecca G. Haralamb, Suprema forță. Teatru, 246-247.	
Lecca G. Haralamb, Căinii, dramă, 257.	
Lubboc, Intrebuințarea vieței, 124.	
Madan G., Suspine, 138.	
Marian, Pășerile noastre și legendele lor, 2.	
Maiorescu T., Nuvele și schițe, 10.	
Mahaffy, Antichitatea greacă, 27.	
Maistre Xavier de, Călătoria împrejurul odăii, 22.	
Michelet, România, Roma, Piza, etc. 8.	
Molière, Bolnavul închipuit, 251-252.	
Morand, Introduceri la studiul științelor fizice. 112-113.	
Müller, Animale celebre, 108.	
Musset Alfred, La ce visează Fetele, 19.	
Mic Vocabular militar, român-frac.-rus-turc, 105-106.	
Molieré, Doctor fără voie.	
Nora A., Clipe trâte, 256.	
Olănescu D. C. (Ascanio), Satire, 63.	
Ovid, Metamorfosele, 101-102.	
Oscar Wilde, Salomea (dramă) trad. Z. Bârsan, 261.	
Pann Anton, Pov. vorbii vol. I. No. 16, vol. II. 25, III. ult. 39	
Pann Anton, Nastratin Hogeza 79.	
Pann Anton, Povestea lui Moș Albu part. I. 93, part. II. 94	
Petöfi, Apostol. trad. în versuri de Iosif. No. 99.	
Pecaut și Baude, Conv. despre artă I. No. 50, II. No. 36.	
Pierre C. de St., Paul și Virginia, No. 96-97.	
Pitaru Hristache, Povestea Mavroghen, No. 125.	
Ploetz-List, Mic vocabular francez-român, No. 156-158	
Popp Vasile, Fleacuri, No. 118.	
Prevost Abatele, Nanon Lescaut, roman vol. I. 60.	
Prevost Abatele, Manon Lescaut roman, vol. II. No. 65.	
Prevost Abatele, Manon Lescaut vol. III. fine No 66.	
Putlitz, Ceși povestește pădurea, 86.	
Rădulescu Motru, Știința și Energie, 241.	
Rosetti D. R. (Max), Trotuarul Bucureștilui 61.	
Rosetti D. R. Max, Teatru vol. I. No. 109, vol. II. No. 120	
Rosetti D. R. Max, Poveste către săteni, 160-161.	
Rosetti Radu D., Din inimă, 55	
Rosetti Radu, Sincere, poezii 92.	
Sadoveanu Mih., Povestiri de sărbători, 234-235.	
Seneca, Liniștia sufletească, 114.	
Silvan Gh., Bătrînul Dan, 219.	
Shakespeare, Hamlet, 221-222.	
Schopenh., Viața, Amor. și Moart. trad. de Pest. 249-250.	
Sienkiewicz H., Bartek invingătorul, No. 258.	
Sihleanu A., Armonii intime 75.	
Spencer Herbert, Despre Educație, 4-5.	
Sperantia Th. D., Anecdote împănate, 201.	
Stăncescu Const., Ce este frumusețea, 71.	
Stăncescu Dumitru, La gura sobei, 35.	
Stavri Arthur, De demult, poezii, 98.	
Stavri Arthur, Pe acelaș drum, poezii, 179.	
Stoenescu Th. M., Poesii, 111.	
Swift, Guliver în țara piticilor, 198.	
Szavilowsky, Cronologie, calendare, 159.	
Teletor Dumitru, Schițe umoristice, 18.	
Teletor D., Alte schițe umoristice, 115.	
Tennyson, Enoch Arden (poema) No. 62 trad. de H. Locca	
Theuriet André, Din tinerețe, etc. 11.	
Urechia Dr., Dușmanii noștri, 46.	
Urechia Dr., Cronicile Doctorului, 156.	
Urechia, Dicționar francez-român, 166-178	
Urechia Dr., Ce naște din pisică, 216.	
Ureche Nestor, Căruta Poștei, 271.	
Vildembruch, Doui trandafiri, 23.	
Vilkins, Antichitatea romană, 14.	
Virgiliu, Georgicele, trad. în versuri de Coșbuc, 242.	
Vlahuță A., Icoane șterse cu portret, 6.	
Vlahuță A., Din goana vieței, I. No. 51. p. II. 57, p. III. u. 59	
Vlahuță A., Dan, roman partea I. 73-74. p. II. și ult. 76-77	
Vlahuță A., Iubire, poezii, 116-117.	
Zamfirescu Duiliu, Nuvele romane, 13.	
Zamfirescu Duiliu, Viața la țară 162-165.	
Zamfirescu Duiliu, Tănase Scatiul, roman, 259-260.	
Zamfirescu Mihail, Cânt. și plâng., No. 3. p. II. No. 45	
* Biografiile oamenilor celebri, 26.	
Povesti de Crăciun, 36.	
Minunile Universului, vol. I. 67.	
Minunile Universului, Istoria naturală, vol. II. 68.	
Minunile Universului, Omul și org. sale. vol. III. 69.	
Biografiile mamelor celebre, 123.	
Carmen Sylva, Ullranda, dramă, 275.	
Racine Atalia și T. Banville, sărutarea trad. în versuri de H. Lecca, 276.	
Gorki, Asilul de noapte, 277.	
Eminescu, Povestiri și nuvele, 278-279.	
Dumas-Fiul, Damă cu camelli (roman), 280-282.	
Alexandri, Fântâna Blanduziei, 283.	
Schakespeare, Femeia îndărătnică, trad. în versuri de Haralamb G. Lecca, 284.	
Coșbuc, Antologia Sanscrită, 285.	
Octavian Goga. poezii (premiat de Academia Română), 286-287.	
Ibsen, un dușman al poporului. 288.	

Istoria Românilor Bănățeni

de

Dr. Theol. GEORGE POPOVICIU
protopresbiter ort. român și deputat dietal în Lugoj.

Se estinde pe 424 pagini, format 80 mare, prețul original 6 cor., redus 4 cor.

La cărțile până în valoare de 50 fil., 5 fil., iar dela 50 fil. în sus 10—20 fil. sunt a se alătura pentru porto postal. Pentru trimiterea recomandată plus 25 fil.